

En bra start i livet

- vägen till ökad kunskap och färdighet

EN STRATEGI FÖR FÖRBÄTTRADE KUNSKAPSRESULTAT

ÖSTRA
GÖINGE

Innehållsförteckning

En bra start i livet

- vägen till ökad kunskap och färdighet

1	Vägen framåt	3
2	Strategi	4
3	Insatsområden	5
3.1	Goda livsvillkor och hälsosamma levnadsvanor	6
3.2	Ansvar i organisationens alla led	7
3.3	Pedagogiskt ledarskap	8
3.4	Utveckling av undervisningen	9
3.5	Samverkan mellan skolan, civilsamhället och vårdnadshavarna	10
3.6	Trygghet med fokus på god studiemiljö	11
4	Uppföljning – analys - utvärdering	12

1. Vägen framåt

I Östra Göinge ska alla barn och unga må bra och känna framtidstro. Genom att arbeta förebyggande och stödjande utifrån barnets, ungdomens och familjens bästa skapar vi goda förutsättningar för en bra start i livet.

Kommunens verksamheter ska arbeta i enlighet med FN:s konvention om barns rättigheter. Arbetet är särskilt inriktat mot konventionens artiklar om barns rätt till kunskap, till delaktighet och inflytande samt god psykisk hälsa och miljö.

En utbildning av hög kvalitet ger våra barn- och ungdomar möjligheter till ökad kunskap och utgör därmed en av de viktigaste grunderna för välbefinnande och hållbarhet i samhället.

För Östra Göinge kommuns långsiktiga utveckling är skolresultaten en helt avgörande fråga att hantera. Med goda skolresultat kan kommunen attrahera nya medborgare och generera stolta medborgare samt möjliggöra för ungdomar att bli kapabla att träda in på arbetsmarknaden eller nå högre studier på högskola/universitet. Fördelarna med detta är stora såväl för samhället som för individen.

I över 20 års tid har skolresultaten i Östra Göinge kommun legat på en låg nivå. Detta är ett besvärande faktum eftersom skolresultaten i övriga Sverige har ökat under de senaste åren. Denna problematik finns i hela grundskolan och de låga skolresultaten syns redan på

lågstadiet och på högstadiet finns en tydlig tendens att skolresultaten sjunker efter årskurs 6. På gymnasiet är resultaten så låga att nästan varannan ungdom i Östra Göinge inte klarar gymnasieutbildningen. Göingeborna har därför rätt att ha höga förväntningar på att politiken nu ska visa handlingskraft och leverera bättre skolresultat. För att dessa höga förväntningar ska leda till framgång behöver de kanaliseras och genomsyra en hel kedja: Göingebor – politiker – kommundirektör – verksamhetsområdschefer – avdelningschefer – rektorer – lärare – elever – vårdnadshavare.

I denna process är det viktigt att elevernas delaktighet också vävs in på ett tydligt och verkningsfullt sätt för att säkerställa att deras perspektiv finns med. Det krävs därför på alla plan en gemensam framåtanda som bär med sig en tydlig förväntan om högre skolresultat

För att vända trenden med de låga skolresultaten och ge alla barn och ungdomar kunskaper som rustar dem för livet, så kommer följaktligen alla att behöva hjälpa till. För det är viktigt att komma ihåg att det inte är någon given sanning att skolresultaten behöver vara låga i Östra Göinge. Det genomsnittliga meritvärdet för Sveriges alla kommuner i årskurs 9 är 230 meritvärdespoäng. Målsättning är att Östra Göinge resultatmässigt ska vara där 2030. Ledorden för detta är "Tvåhundra trettio 2030".

2. Strategi

Strategin "En bra start livet" är ett styrdokumen inom ramen för kommunens styr- och ledningsmodell. Den är fastställd av kommunstyrelsen och har en tidshorisont av minst en mandatperiod.

Det är viktigt att huvudmannen för skolan i Östra Göinge har en tydlig styrning vart man vill, men också ett väl utvecklat kvalitetsarbete för att följa upp och analysera skolornas resultat så att rätt insatser kan sättas in för att skolresultaten framgent kan höjas kontinuerligt.

Denna strategi vilar på den av kommunfullmäktige framtagna rapporten "Tvåhundraåttiå 2030 i Östra Göinge kommun". Den arbetades fram av en politisk tillsatt beredning under 2021 och var klar i mars 2022.

En omfattande kunskapsinhämtning skedde under hela processen med såväl interna som externa föredragande och elever, lärare som Göingebor fick uttrycka sina tankar och idéer om skolan och hur skolresultaten kan höjas.

3. Insatsområden

För att nå målsättningen ”230 meritvärdespoäng år 2030” måste fokus läggas på ett antal insatsområden som tillsammans bildar en ram för att åstadkomma en förändringsresa.

Dessa utvecklingsinsatser finns framtagna i rapporten ”Tvåhundratrettio 2030 i Östra Göinge kommun” och i denna strategi har dessa utvecklingsinsatser grupperats och fokuserats under följande insatsområden:

1. Goda livsvillkor och hälsosamma levnadsvanor
2. Ansvar i organisationens alla led
3. Pedagogiskt ledarskap
4. Utveckling av undervisningen
5. Samverkan mellan skolan, civilsamhället och vårdnadshavarna
6. Trygghet med fokus på god studiemiljö

3.1 GODA LIVSVILLKOR OCH HÄLSOSAMMA LEVNADSVANOR

För att kunna nå goda kunskapsresultat måste arbetet i förskolan och skolan vila på goda livsvillkor för barnet. Detta innebär att de ska kunna växa upp i trygga familjer under säkra förhållanden. Barnen ska uppleva att de blir sedda och bekräftade samt att de har inflytande över sina liv och ingår i en social gemenskap. Goda livsvillkor innebär också att det ges goda möjligheter för barnen till utbildning och att de kan uppnå bra skolresultat.

Ett gott psykiskt välbefinnande för barnet är en förutsättning för ett fungerande vardagsliv med god livskvalitet. En god psykisk hälsa innebär bland annat frånvaro av stress, oro, ångest, nedstämdhet och sömnsvårigheter. Psykisk hälsa, livsvillkor och levnadsvanor påverkas ömsesidigt av varandra.

Goda livsvillkor innebär att barn ska kunna växa upp i trygga familjer under säkra förhållanden. Barnen ska uppleva att de blir sedda och bekräftade samt att de har inflytande över sina liv och ingår i en social gemenskap. Goda livsvillkor innebär också att det ges goda möjligheter för barnen till utbildning och att de kan uppnå bra skolresultat.

Skolan måste i samarbete med den övriga förvaltningen aktivt arbeta

med att stimulera eleverna till hälsosamma levnadsvanor. Det kan handla om en fysisk aktiv livsstil, hälsosamma matvanor, sexuell hälsa, att avstå från droger av olika slag m.m. Genom att stimulera till en meningsfull fritid skapas också goda förutsättningar för en sund och trygg livsstil. Sambandet mellan fysisk aktivitet och skolprestationer har visat sig vara mycket positivt. Allt detta skapar goda förutsättningar för att eleverna ska kunna förbättra sina skolresultat. En annan viktig faktor är att eleverna har goda matvanor och att de inte är hungriga när de kommer till skolan. De kommer därigenom inte så lätt att tappa sin koncentrationsförmåga och kan lättare hålla energin uppe.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen

Goda livsvillkor och hälsosamma levnadsvanor hos eleverna är grundläggande för att kunna höja skolresultaten. Skolan måste i samarbete med den övriga förvaltningen därför aktivt stimulera till goda vanor så att eleverna lättare kan genomföra sitt skolarbete.

3.2 ANSVAR I ORGANISATIONENS ALLA LED

För att den övergripande målsättningen om att höja skolresultaten för eleverna i Östra Göinge kommun ska lyckas måste alla hjälpas åt. Det gäller föräldrar, föreningsliv och idéburen sektor, näringsliv och alla Göingebor som på något sätt har barn och ungdomar i sin närhet. Utifrån detta faktum berörs alla delar av den kommunala förvaltningen.

De socioekonomiska förutsättningarna leder också till ett behov av en enad förvaltning, för att därigenom ge skolorna förutsättningar för att lyckas med sitt uppdrag. Hela förvaltningen behöver därför kraftsamla och tänka skola.

Det kan handla om att freda skolan från sådant som inte gagnar höjda skolresultat eller att bistå skolan på annat sätt med elevernas studieresultat i fokus. Skola, socialtjänst, hälsa och omsorg, kultur och fritid, samhällsbyggnad, måltidsenhet, lokalvård med flera ska efter

bästa förmåga bidra till att barnens och ungdomarnas skolresultat ökar i Östra Göinge. På en skola har alla ett ansvar – oavsett om det är skolledare, pedagogisk personal, administrativ personal, kurativ personal, skolsköterskor, vaktmästare, lokalvårdare, måltidspersonal eller andra yrkesgrupper. Alla bidrar utifrån sina förutsättningar och möjligheter att direkt eller indirekt stödja elevernas kunskapsutveckling.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen

Hela förvaltningen har ett ansvar att engagera sig för att höja skolresultaten. De olika delarna ska aktivt bidra till detta utifrån sina förutsättningar och möjligheter.

3.3 PEDAGOGISKT LEDARSKAP

Det uppdrag som skolan har kräver ett tydligt och engagerat ledarskap. Det är ledare på olika positioner i organisationen som har mandat att förändra och påverka sina organisationer i rätt riktning. Ledare som är närvarande, initiativtagande och som har modet att visa vägen kan åstadkomma stor skillnad. I detta sammanhang vilar ett tungt ansvar på verksamhetsområdeschef och avdelningschef att förändra och påverka sina organisationer i rätt riktning.

Förvaltningen ska ha ett övergripande ansvar för att uppnå likvärdighet mellan skolorna, medan i ledningsorganisationen ska rektorerna vara de pedagogiska ledarna för skolutvecklingen på sina skolor. Rektorerna har både mandatet och ansvaret för att aktivt driva ett arbete, som tillsammans med medarbetare, genererar högre skolresultat. Genom detta pedagogiska ledarskap kan rektorerna organisera undervisningen och skolan så att det leder till en högre måluppfyllelse.

För att befrämja elevers hälsa, lärande och utveckling behöver medarbetarnas ständiga lärande uppmärksammas, stödjas och organiseras av rektor. Det är väl fungerande arbetsplatser och

arbetslag med ett gemensamt uppdrag, tydlig roller och arbetsformer samt ett stödjande arbetsklimat som gynnsamt påverkar elevers lärande. Det betyder att rektor måste ha kunskap och kompetens att tolka det pedagogiska uppdraget så att medarbetare tydligt ser sambandet mellan insats och resultat.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen

Samtliga ledare inom skolans organisation har ett tydligt ansvar för att höja skolresultaten. Det ska finnas en organisation som har ett gemensamt uppdrag, tydliga roller och arbetsformer och som därigenom påverkar elevernas skolresultat i positiv riktning.

3.4 UTVECKLING AV UNDERVISNINGEN

Kunskap och kompetens utgör grunden för att lyckas höja skolresultaten. Fokus måste ligga på att det är hög kvalitet i undervisningen och att det är i mötet mellan lärare och elev som en utveckling kan ske i rätt riktning. Undervisningskvaliteten i den ordinarie klassrumsundervisningen är av stor vikt och det blir då viktigt att krav ställs på lärare, men att de också får ett stöd som leder till att den ordinarie undervisningen förbättras. Undervisningen är en viktig faktor som rektorerna och lärarna har stor rådighet över och som man också kan påverka.

Skolorna behöver vara modiga och våga prova nya arbetssätt. Göingemodellen ger mandat till förvaltningen att testa och arbeta med ständiga förbättringar och det är ett mandat man måste använda. Ett framgångsrikt utvecklingsarbete måste inte med nödvändighet innebära en utvidgad resursram. Det kan snarare handla om att man tydligt genomlyser hur befintliga resurser används och utifrån detta sedan gör tydliga omprioriteringar både på förvaltnings- och skolenhetsnivå för att möjliggöra nya arbetssätt och arbetsformer.

Grunden för kunskapsutveckling och en nyckel till högre skolresultat ligger inom området läsning och läsförståelse. Om eleverna kan läsa från tidig ålder finns det goda förutsättningar att klara övriga ämnen under resterande tid i skolan. Oavsett ämne är förmågan att läsa en tydlig grund, men trenden är dock att barn läser allt mindre och skolan måste kunna bryta denna trend med insatser av olika slag.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen

Kvaliteten på undervisning måste vara hög för att det ska vara möjligt att höja skolresultaten. För att nå ditt måste det finnas vilja och mod att prova nya arbetssätt som leder till ständiga förbättringar. I detta arbete är läsning och läsförståelse grundläggande för att åstadkomma ett gott resultat bland eleverna.

3.5 SAMVERKAN MELLAN SKOLA, CIVIL-SAMHÄLLET OCH VÅRDNADSHAVARNA

Skolan har ett stort ansvar för att höja skolresultaten, men kan inte göra allt. Det behövs insatser från alla och det måste finnas en insikt att goda skolresultat är en viktig del för att komma vidare i livet. Utbildning måste därför bli en första prioritering för olika delar av civilsamhället och skolan ska bildligt åter placeras ”mitt i byn”. Genom ett brett engagemang i samhället kan det skapas en positiv inställning till utbildning bland alla Göttingbor. Detta förutsätter att skolan har ett gott samarbete med vårdnadshavare, föreningsliv och idéburen sektor, företagare m.fl.

Det behövs en utvecklad samverkan och kommunikation mellan skolan och vårdnadshavare. Nya mötesformer måste komma till stånd och möjligheterna till ömsesidig påverkan förstärkas. Fokus måste vara på dialog och förenklade kommunikationskanaler. En viktig uppgift är också att få fler vårdnadshavare att delta och engagera sig i elevernas skolarbete. Det är en nödvändighet att få fler vårdnadshavare att prioritera och hjälpa sina barn med skolarbetet.

För att sätta skolan ”mitt i byn” krävs det att det finns förebilder. Vårdnads-

havarens roll som förebild är viktig och genom att man intar en positiv inställning till utbildning anlägger vårdnadshavaren en angelägen standpunkt. Det är viktigt med en tydlighet kring betydelsen av att utbilda sig för att eleverna därigenom ska ha möjlighet att välja ett intressant och stimulerande yrke i framtiden. Förebilder utanför hemmet är också väsentliga.

Företagare och arbetsgivare bör ta en större aktiv roll i skolan för att kunna vara förebilder. Genom att involvera dem i skolan kan elevernas bilder av framtida yrken breddas och bidra till motivation och framtidstro som medför att eleverna utvecklar den drivkraft som behövs för att höja skolresultaten.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen

Det behövs ökade insatser från civilsamhället och vårdnadshavare för att höja skolresultaten. Samverkan måste fördjupas med vårdnadshavare, föreningar och företag och goda förebilder som skapar en positiv framtidstro måste engageras.

3.6 TRYGGHET MED FOKUS PÅ GOD STUDIEMILJÖ

Trygghet är en grundläggande faktor i skolan för att eleverna ska kunna lära sig. Genom att detta genomsyrar klimatet på en skola så stärks elevernas förmåga till kunskapsinhämtning. Detta måste samtidigt kombineras med att det verkligen finns studiero, samt att ordning och reda präglar miljöerna i klassrum och i skolans övriga lokaler. En god och tillgänglig studiemiljö är en grundläggande förutsättning för att lärarnas undervisning ska resultera i höjda skolresultat för eleven.

Det vilar ett tungt ansvar på att all personal på en skola medverkar till att skapa trygghet, ordning och reda på en skola. Ansvaret för detta beror ytterst på rektor, som behöver sätta tydliga regler med en uttrycklig förväntan att dessa ska efterlevas. Alla elever i skolan ska känna att de kan lita på att vuxna reagerar och agerar på beteende som missgynnar lärmiljöer. Det måste också finnas tydliga och relevanta spelregler som är

gemensamma för kommunens skolor och som samtidigt är förankrade och kända hos elever, personal och vårdnadshavare.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltningen

Trygghet, ordning och reda är grundläggande faktorer för en god studiemiljö och som utgör en viktig förutsättning för att höja skolresultaten. Det vilar ett tungt ansvar på rektor att det skapas tydliga regler kring detta och med en förväntan att dessa också efterlevs av både personal och elever.

4. Uppföljning - analys - utvärdering

Bristande uppföljning, analys och utvärdering skapar en situation där det är svårt att veta varför det är som det är. Det är viktigt att tydliggöra vad man gör, varför man gör det och vart det leder. Förvaltningen behöver kontinuerligt och transparent analysera och följa upp resultaten för att kunna hitta rätt åtgärder som främjar alla elevers utveckling och lärande.

Ur den aspekten och för att nå meritvärde 230 fram till år 2030 är följande delmål uppsatta:

- 200 i meritvärde år 2023
- 210 i meritvärde år 2025
- 220 i meritvärde år 2027
- 230 i meritvärde år 2030

